

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต
ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

จัดทำโดย : ส่วนบริหารทรัพยากรบุคคล
สำนักงานเลขาธิการกรม (สคบ.)
เมษายน ๒๕๖๔

คำนำ

เหตุเกิดของความเสียหายการทุจริตในระบบราชการมักเกิดจากการใช้อำนาจและหน้าที่ในตำแหน่งของตนในการแสวงผลประโยชน์อันมิควรได้ ทั้งโดยชอบและไม่ชอบด้วยกฎหมาย การจัดการความเสียหายการทุจริตที่ตื้นเขิน จึงควรจัดทำเป็นแผนงานวิเคราะห์จากกระบวนการตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ว่ากระบวนการใดที่มีแนวโน้มจะเกิดปัญหาการทุจริตจึงจะเป็นการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสามารถตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ

สำนักงานเลขาธิการกรมในฐานะผู้รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ขึ้นในปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๔ โดยได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตการจดทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรงตามพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมทั้ง ได้กำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค พร้อมดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ส่วนบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานเลขาธิการกรม
สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
เมษายน ๒๕๖๔

สารบัญ

	หน้า
การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
ความหมาย	๑
ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	๑
๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)	๑
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๒
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)	๒
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)	๓
๕. แผนบริหารความเสี่ยง	๔

ความหมาย

๑. ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

๒. ขายตรง หมายถึง การทำตลาดสินค้าหรือบริการในลักษณะของการนำเสนอขาย ต่อผู้บริโภคโดยตรง ณ ที่อยู่อาศัยหรือสถานที่ทำงานของผู้บริโภคหรือของผู้อื่น หรือสถานที่อื่นที่มีใช้สถานที่ ประกอบการค้าเป็นปกติธุระ โดยผ่านตัวแทนขายตรงหรือผู้จำหน่ายอิสระชั้นเดียวหรือหลายชั้นแต่ไม่รวมถึง นิติกรรมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๓. ตลาดแบบตรง หมายถึง การทำตลาดสินค้าหรือบริการในลักษณะของการสื่อสารข้อมูล เพื่อเสนอขายสินค้าหรือบริการโดยตรงต่อผู้บริโภคซึ่งอยู่ห่างโดยระยะทางและมุ่งหวังให้ผู้บริโภคแต่ละราย ตอบกลับเพื่อซื้อสินค้าหรือบริการจากผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงนั้น

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ได้กำหนดการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต ในปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๔ คือ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติอำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เนื่องจาก สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีภารกิจ ในการจดทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง โดยจะมีนายทะเบียนเป็นผู้พิจารณาคำขอ จดทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรงตามพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติอำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของ ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ การวิเคราะห์โดยเริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการต่างๆ อธิบายรูปแบบ พฤติการณ์ เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับ ความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของ การดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคำขอจดทะเบียน การประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง

ชื่อกระบวนการ/งานการจดทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง.....

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknown Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
เสนอผลประโยชน์ให้ในการพิจารณาคำขอจดทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง		✓

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียด ดังนี้

- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้เวลาหรืองบประมาณระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงาน ตามหน้าที่ปกติ
- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกคนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
เสนอผลประโยชน์ให้ในการพิจารณาค่าของจดทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง				✓

๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวมจำเป็น x รุนแรง
เสนอผลประโยชน์ให้ในการพิจารณาค่าของจดทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง	๒	๒	๔

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
เสนอผลประโยชน์ให้ในการพิจารณาคำขอจดทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง	๒	

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
เสนอผลประโยชน์ให้ในการพิจารณาคำขอจดทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง		x	

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการ จัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
เสนอผลประโยชน์ให้ในการพิจารณาคำขอจดทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง	ดี			ปานกลาง

ผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๔ (รอบ ๖ เดือน)

ความเสี่ยงด้าน	กระบวนการ	รูปแบบ พฤติการณ์ ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	ผลการดำเนินการ รอบ ๖ เดือน
ประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)	การจดทะเบียน การจดทะเบียน การประกอบธุรกิจ ขายตรงและตลาด (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการ)	เสนอผลประโยชน์ให้ในการพิจารณา ค่าของจดทะเบียนการประกอบธุรกิจ ขายตรงและตลาดแบบตรง	<p>๑. จัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการให้บริการ ระยะเวลาค่าและค่าธรรมเนียมโดยการจัดทำข้อตกลงการให้บริการ (SLA)</p> <p>๒. สร้างระบบการประเมินประสิทธิภาพการให้บริการของผู้มาติดต่อรับบริการ ณ จุดให้บริการ</p> <p>๓. กำหนดมาตรการการบริหารงานบุคคล และการพิจารณาให้คนให้โทษตามหลักคุณธรรมและความสามารถ</p>	<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการเผยแพร่คู่มือปฏิบัติงานการพิจารณา ค่าของจดทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรง/ตลาดแบบตรง และ คู่มือปฏิบัติงานการพิจารณา ค่าของแม่ข่ายทะเบียนการประกอบธุรกิจ ขายตรง/ตลาดแบบตรง บนเว็บไซต์ สคบ. เมนู เกี่ยวกับหน่วยงาน -> งานพัฒนาระบบราชการ -> ข้อตกลงระดับการให้บริการ (SLA) และ คู่มือการปฏิบัติงาน (SOP)</p> <p>กองคุ้มครองผู้บริโภคด้านธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง (กคต.) จัดให้แม่ข่ายสอบถามวัดความพึงพอใจของผู้มาติดต่อรับบริการ ทั้ง ประเภทผู้ประกอบการ และประเภทประชาชนทั่วไป จำนวน ๒๑ ราย</p>
		๔. จัดกิจกรรม โครงการปลูกจิตสำนึกในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบของบุคลากร	๕. จัดทำระบบฐานข้อมูลทะเบียนผู้ประกอบการธุรกิจขายตรงและธุรกิจตลาดแบบตรงเปิดให้ผู้ประกอบการยื่นขอทะเบียนใน บึงบอระเพ็ด พ.ศ. ๒๕๖๔	<p>กคต. ได้มีการจัดโครงการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง ตามพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๓๐ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔ โดยได้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับระบบฐานข้อมูลจดทะเบียนผู้ประกอบการธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง ภายใต้งานดำเนินโครงการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจขายตรง และตลาดแบบตรงตามพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๕๔ ผ่านทางช่องทาง OCPB Direct</p>